Vereniging Transmurale Zorg
sterk in verbinden

Jaarplan 2027

Netwerk Dementie Haaglanden

Definitieve versie

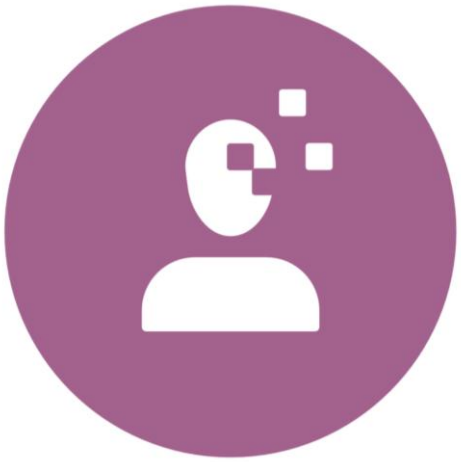

Ambitie 1 – Preventie & proactieve zorgplanning

Tijdig spreken over wensen, waarden en behoeften van de patiënt en de naasten. Door tijdig in gesprek te gaan, is het mogelijk om de zorg en ondersteuning af te stemmen op de patiënt en de naasten. Dit brengt rust voor de patiënt en de naasten in een toch al zware en emotionele periode, zodat er zoveel mogelijk kwaliteit is van leven tot het einde en op betekenisvolle manier afscheid genomen kan worden.

Projecten:

Proactieve zorgplanning (PZP)

Proactieve zorgplanning is een proces waarbij informatie, verwachtingen, wensen, doelen en voorkeuren voor zorg rond het ziekteproces en levenseinde worden besproken en vastgelegd. Dit wordt gedaan door mensen met dementie, naasten en de behandelaars, liefst op het moment dat iemand nog zelfstandig beslissingen kan nemen. Door proactieve zorgplanning toe te passen en mee te nemen in de overdracht kunnen crisissituaties grotendeels voorkomen worden.

In voorgaande jaren is in samenwerking met het Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden een verkenning uitgevoerd, een algemene folder ontwikkeld en is de digitale uitwisseling van proactieve zorgplannen aan de IT-raad van Haaglanden Gezonder! aangeboden als use case.

In 2027 continueren we de implementatie van de folder om die beschikbaar te maken voor alle inwoners van Haaglanden. Daarnaast worden de folder en website geëvalueerd. Tot slot worden er i.s.m. het Netwerk Palliatieve Zorg regionale werkafspraken ontwikkeld.

Campagne We zijn zelf het medicijn

Een gezonde leefstijl en voldoende sociale, cognitieve en fysieke activiteit kunnen bijdragen aan het verkleinen van het risico op dementie. Om de bewustwording hierover te vergroten is in 2021 in Haaglanden de campagne We zijn Zelf het Medicijn uitgevoerd. De coronapandemie leverde beperkingen op voor de uitvoer van de campagne

De Universiteit Maastricht heeft de campagne inmiddels doorontwikkeld en vernieuwde campagnematerialen beschikbaar gesteld. Gemeenten in Haaglanden kunnen hiervoor gebruikmaken van AZWA-middelen. Daarbij wordt samengewerkt met GGD Haaglanden en welzijnsorganisaties. Zorgorganisaties worden betrokken, maar met beperkte inzet van mensen en middelen, passend bij het uitgangspunt van AZWA om preventie en ondersteuning meer vanuit het welzijnsdomein te organiseren.

In 2027 verkennen we wat nodig is om We zijn Zelf het Medicijn succesvol regio breed uit te zetten. Daarbij brengen we in kaart welke partners, middelen en randvoorwaarden nodig zijn en hoe de campagne kan aansluiten bij bestaande lokale initiatieven op het gebied van preventie en gezonde leefstijl vanuit Haaglanden Gezonder! De uitkomsten dienen als basis voor een regionale uitvoering in de daaropvolgende jaren.

Huiskamergesprekken voor mensen met een migratieachtergrond

Wij organiseren preventieve huiskamergesprekken over dementie voor mensen met een migratieachtergrond. We schakelen professionals uit het veld in die met kleinschalige groepen inwoners in gesprek gaan over dementie en eventuele taboe onderwerpen bespreekbaar maken. Dit met als doel om kennis over dementie(zorg) te vergroten en mantelzorgers te ondersteunen.

In voorgaande jaren zijn de huiskamergesprekken voor de Hindoestaanse en Chinese gemeenschap verder uitgebouwd en positief ontvangen.

In 2027 zetten we in op de verdere uitbouw voor Turkse inwoners en ontwikkelen we een gerichte aanpak voor de Marokkaanse gemeenschap, waarbij we inzetten op gerichte communicatie en werving via netwerkleden en casemanagers.

Activiteiten (terugkerende activiteiten en projecten die we borgen en/of blijven monitoren):

Beter thuis met dementie

Beter Thuis met Dementie is een cursusweek die zich richt op thuiswonende mensen met dementie en hun naasten, vlak voor of na de diagnose dementie. Tijdens deze logeerweek worden allerlei preventieve cursussen gegeven om mensen voor te bereiden op wat ze mogelijk te wachten staat. De coördinator en docenten zijn behandelaren die werkzaam zijn bij verschillende leden van het netwerk. De gemeente Den Haag financiert het project voor inwoners van Den Haag, maar bij voldoende ruimte kan heel Haaglanden deelnemen. Sinds 2024 is de eerste cursusweek succesvol van start gegaan en sindsdien wordt ieder kwartaal een cursusweek georganiseerd waarin ruimte is voor veertien deelnemers.

Ambitie 2 – Persoonsgerichte zorg

Zorg en ondersteuning sluiten aan bij de unieke wensen, behoeften, cultuur en levensgeschiedenis van de persoon met dementie en diens naasten. Door écht te luisteren en mee te bewegen met wat belangrijk is in het dagelijks leven, ontstaat er ruimte voor eigen regie, waardigheid en een zo prettig mogelijk leven met dementie.

Projecten:

Logeerzorg

In de Zorgstandaard Dementie wordt aanbevolen dat er in de regio geschikte, voldoende en op maat gesneden (flexibele) respijtvoorzieningen zijn, afgestemd op behoeften en (culturele) achtergronden van mantelzorgers en personen met dementie. Op dit moment is er geen logeerzorg in de regio voor thuiswonende mensen met dementie die geen Volledig Pakket Thuis (VPT) ontvangen.
In voorgaande jaren is gestart met het onderzoek naar mogelijkheden van logeerzorg in de regio Haaglanden, samen met de gemeenten. Er bleek aanbod in onze regio te zijn vanuit verschillende zorgorganisaties, maar dat is soms nog onbekend bij verwijzers.
In 2027 wordt een folder voor mensen met dementie en naasten gemaakt en verspreid, waarin de mogelijkheden voor logeerzorg in de regio Haaglanden staat vermeld.

Vrijwilligerswerk voor mensen met dementie

Leven met dementie is één van de pijlers uit de Nationale Dementiestrategie. Het is belangrijk dat mensen met dementie mee kunnen blijven doen in de maatschappij, door bijvoorbeeld het doen van vrijwilligerswerk. Dit draagt bij aan zingeving en houdt mensen fit en actief, zowel geestelijk als fysiek. Het programma-overleg heeft in 2025 besloten om dit gedachtegoed in de regio te implementeren. De gemeente Den Haag heeft financiering beschikbaar gesteld voor de verdere ontwikkeling en ook de andere gemeenten zijn enthousiast.
In 2027 werken wij verder aan een regionale invulling waarin wordt onderzocht hoe we bestaande voorzieningen kunnen aanpassen en inzetten om dit te organiseren.

Nazorg voor mantelzorgers

In de Zorgstandaard Dementie wordt aanbevolen om (na)zorg voor mantelzorgers te bieden, gericht op adequate rouw- en verliesverwerking. Voor de regio Haaglanden willen we deze nazorg verder optimaliseren. In voorgaande jaren zijn organisaties daarom ondersteund bij de implementatie van de Oog voor Naasten en Nabestaanden (ON2)-methodiek.
Een belangrijk aandachtspunt is de overgang van de thuissituatie naar opname in een verpleeghuis. Op dit moment bestaat er een kloof in de ondersteuning van mantelzorgers bij deze overgang.
In 2027 willen we daarom inzetten op het organiseren van een warme overdracht en het bieden van passende begeleiding aan mantelzorgers. Daarnaast wordt binnen een werkgroep gebrainstormd over de mogelijkheden voor mantelzorgondersteuning na transfer naar een verpleeghuis, zoals het aanbieden van familieavonden. Afhankelijk van de mogelijkheden in de regio worden hierover werkafspraken gemaakt, met als doel dat alle mantelzorgers in de regio Haaglanden toegang hebben tot passende ondersteuning.
Ook blijven we inzetten op kennisdeling, zowel tussen de leden onderling als met landelijke organisaties, zoals Movisie en Vilans. Deze kennisdeling draagt bij aan het verder versterken en verbeteren van de ondersteuning aan mantelzorgers in de regio.

Activiteiten (terugkerende activiteiten en projecten die we borgen en/of blijven monitoren):

Informatievoorziening
We dragen zorg voor een goede informatievoorziening voor zorgverleners, mensen met dementie en mantelzorgers. We stellen hiertoe de informatiegids dementie ter beschikking en hebben ook een digitale versie in de vorm van het levenspad dementie. De gids kan worden uitgegeven via zorg- en welzijnsinstellingen of via het secretariaat worden aangevraagd. Hij is verkrijgbaar in het Nederlands, Engels, Arabisch, Turks en Chinees. We blijven aandacht houden voor de verspreiding van de informatiegidsen. Overige informatie wordt verspreid via de VTZ-website, het levenspad dementie, de maandelijkse mailing voor casemanagers dementie, LinkedIn en de nieuwsbrief, waarbij zo nodig verwezen wordt naar landelijke bronnen zoals Movisie, Vilans en Pharos.

Netwerk- en scholingsbijeenkomsten
Er worden jaarlijks twee symposia georganiseerd, die in verschillende vormen en voor verschillende doelgroepen kunnen plaatsvinden. Door middel van diverse workshops, lezingen en/of e-learningmodules wordt de kennis en kunde van zorgverleners en vrijwilligers naar een hoger niveau getild. Een hoger kennisniveau draagt bij aan het verbeteren van de kwaliteit van dementiezorg.
In 2025 en 2026 zijn in samenwerking met het Kenniscentrum Onbegrepen Gedrag twee symposia georganiseerd.
Ook in 2027 organiseren we twee symposia en werken we hierbij samen met het Kenniscentrum Onbegrepen Gedrag en/of het Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden.

Regionale Transmurale Afspraken rondom dementie
In de Regionale Transmurale Afspraken (RTA) rondom diagnostiek bij dementie zijn de werkafspraken rondom diagnostiek bij (een vermoeden van) dementie vastgelegd. De RTA diagnostiek wordt periodiek geëvalueerd en bijgesteld. In voorgaande jaren is er een routekaart gemaakt in samenhang met het levenspad, zodat de cliëntreis van begin tot eind helder omschreven staat. Deze is geïmplementeerd en verspreid onder professionals.
In 2027 worden de afspraken opnieuw geëvalueerd.

Ambitie 3 – Transmurale samenwerking

Zorgverleners en organisaties werken moeiteloos met elkaar samen, is onze toekomstdroom. Dementiezorg is bij uitstek multidisciplinaire zorg en vraagt om goede samenwerking tussen de verschillende zorgverleners en organisaties. De zorg is afgestemd op de wensen, waarden en behoeften van de patiënt en de naasten en wordt verleend op basis van afspraken over samenwerking tussen de zorgverleners en organisaties. Het is van essentieel belang dat relevante kennis op het juiste moment bij alle partijen bekend is om persoonsgerichte zorg te kunnen leveren. Het gaat daarbij niet enkel om medische kennis, maar zeker ook over psychosociale en spirituele aspecten.

Projecten:

Toekomstbestendige inzet casemanagement dementie

De verwachting is dat de vraag naar casemanagement dementie in de komende jaren zal toenemen. In onze regio leveren twaalf organisaties casemanagement dementie, ieder op geheel eigen wijze. In 2024 gingen deze organisaties voor het eerst met elkaar om de tafel om slim kennis te delen. Samen met de casemanagers zijn de werkprocessen geanalyseerd. Met de managers zijn randvoorwaarden voor nadere samenwerking besproken. De bestuurders hebben fiat gegeven om aan de slag te gaan met een uniforme werkwijze rondom nazorg door casemanagers. Zo worden allerlei thema's afgepeld en uitgewerkt. Met de Sociale Benadering als gezamenlijk gedachtegoed, behouden we het enthousiasme van de werkgroep en streven we naar gezamenlijke werkafspraken rondom casemanagement dementie. Dit met als doel dat mensen met dementie in onze regio overal dezelfde kwaliteit van dementiezorg- en ondersteuning kunnen verwachten.

Jonge mensen met dementie

In de regio Haaglanden wonen veel jonge mensen met dementie. Zij vragen over het algemeen andere zorg en ondersteuning dan ouderen met dementie. Dat heeft onder andere te maken met de levensfase waar deze mensen in zitten, veelal nog in het werkzame leven. Florence heeft een Steun- en Informatiepunt Jonge mensen met dementie en ook veel andere organisaties hebben deze doelgroep als clientèle.
In 2027 onderzoeken wij hoe kennis kan worden gedeeld zodat alle organisaties zich voldoende kundig voelen om hun taken rondom deze doelgroep uit te voeren. Ook weten zorg- en welzijnsprofessionals elkaar te vinden als expertise nodig is en bereikt deze informatie tijdig degene die het nodig heeft. Hierbij maken we gebruik van zowel lokale als landelijke expertise en het Steun- en Informatiepunt Jonge mensen met dementie.

Activiteiten (terugkerende activiteiten en projecten die we borgen en/of blijven monitoren):

Inzicht in wachtlijstregistratie, centraal verdeelpunt en contactgegevens casemanagers

Elk kwartaal worden de wachtlijstgegevens aangeleverd conform de wachtlijstregistratie van de Nederlandse Zorgautoriteit. Nieuws over het verdeelpunt en de wachtlijsten wordt door VTZ naar de leden van het programma-overleg gecommuniceerd. Tot slot houdt VTZ een document bij met actuele contactgegevens en expertise van de casemanagers dementie. Deze staan op de website van VTZ en het levenspad dementie.

Samenwerking met andere netwerken

We zetten onze samenwerking met Dementie Netwerk Nederland, het Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden en het Kenniscentrum Onbegrepen Gedrag voort en verkennen ook de samenwerking met andere netwerken. Samenwerking met andere netwerken biedt ons de

mogelijkheid om kennis uit te wisselen zowel landelijk als regionaal, zodat dementiezorg kan worden geleverd volgens de nieuwste inzichten en standaarden.

Programma-overleg Dementie

Om de leden van het netwerk in gezamenlijkheid te laten nadenken en spreken over de benodigde samenwerking en verbeteringsprocessen, organiseren we vier Programma-overleggen.

Ambitie 4 – Doorontwikkeling Netwerk Dementie Haaglanden

Een netwerk dat partijen verbindt en staat voor verbetering van de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van dementiezorg- en ondersteuning in de regio Haaglanden. Dat is ons uitgangspunt. Het netwerk functioneert als centraal loket voor de regio waar vragen gesteld kunnen worden, kennis gedeeld kan worden en regionale samenwerkingsafspraken gemaakt kunnen worden. De netwerkleden komen zowel 'halen' als 'brengen' en zijn als mede-eigenaren gezamenlijk verantwoordelijk voor het succes van het netwerk.

Activiteiten (terugkerende activiteiten en projecten die we borgen en/of blijven monitoren):

Adviesraad Dementie
Zorg- en welzijnsorganisaties die actief zijn op het gebied van dementie kunnen lid worden van het netwerk. Voor partijen die geen zorg- of welzijnsaanbieder zijn, bestaat deze mogelijkheid niet. Belangrijke stakeholders, zoals een vertegenwoordiging van patiënten en naasten, gemeenten en zorgverzekeraars kunnen daarom zitting nemen in de adviesraad. Deze adviesraad kan gevraagd en ongevraagd advies geven op het gebied van dementie, vanuit de ervaring en kennis die de afzonderlijke leden van de adviesraad hebben. We faciliteren ten minste één bijeenkomst waarbij de adviesraad op het eerder genoemde programma-overleg. Dit gebeurt in september, als de voorbereiding voor het jaarplan 2028 plaatsvindt.

Toetreding nieuwe leden met aandacht voor domein overstijgende samenwerking
Dementiezorg is multidisciplinaire zorg en het zorglandschap in de regio Haaglanden is divers. We dragen zorg voor de toetreding van nieuwe leden en dat dit op een zorgvuldige manier gebeurt. Hiervoor worden aspirant-leden uitgenodigd voor een gesprek en moeten zij voldoen aan bepaalde toetredingscriteria. Na het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst wordt het lidmaatschap effectief. Ook benaderen we actief aspirant-leden waarvan wij hun lidmaatschap voor het netwerk waardevol achten, bijvoorbeeld om de domein overstijgende samenwerking te versterken.

Monitoren data landelijk en regionaal
Met behulp van het register www.dementieinkaart.nl monitoren wij zowel de landelijke als de regionale data rondom de KPI's die zijn opgenomen in de Zorgstandaard Dementie. Dit geeft ons de gelegenheid om acties uit te voeren als daar aanleiding voor is (data gedreven werken). Daarnaast gebruiken wij ook de gegevens uit de Dementiemonitor van Alzheimer Nederland om de jaarplannen voor de komende jaren vorm te geven.